

Rafael Masó i el nombre d'or

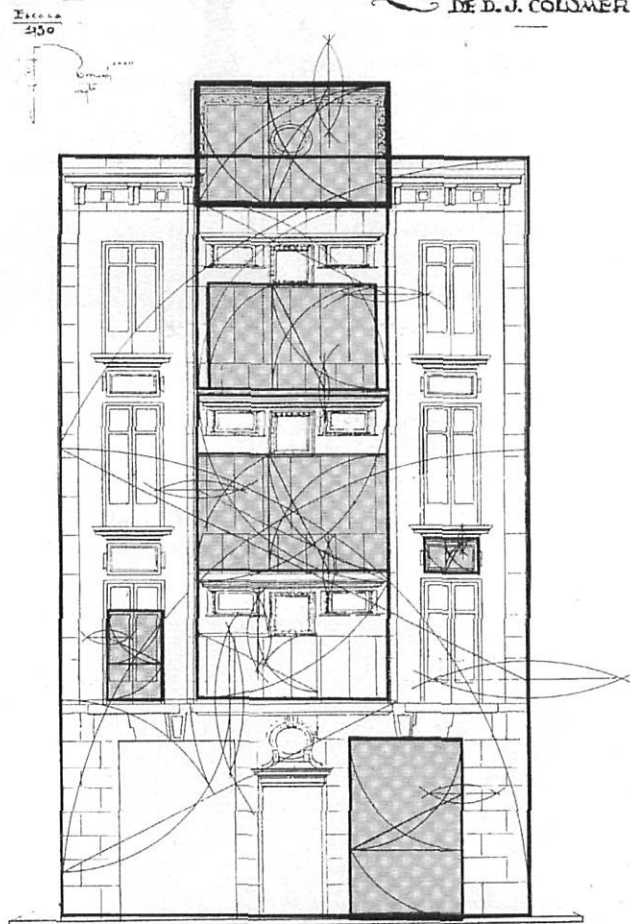
Després del llibre monumental i exhaustiu de Narcís Comadira i Joan Tarrús, sembla que ja no es podia dir res de nou sobre l'arquitecte Rafael Masó. Però heus ací que un estudiant i estudiós gironí, Josep Agustí de Ciurana, ha obtingut un premi de la CIRIT (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica de la Generalitat) per un treball titulat *El nombre auri i l'obra de Rafael Masó*, editat recentment pel Comissionat per a Universitats i Recerca.

Si deixem de banda la complexa nomenclatura científica, la geometria i les matemàtiques, podem dir senzillament que el nombre auri és la proporció entre dos segments tals que el petit és al gran com el gran és a la suma de tots dos. El nombre auri, descobert i aplicat pels grecs, va esdevenir la «divina proportio» dels renaixentistes, la «secció àuria» de Leonardo, la «joia geomètrica» de Kepler, la regla universalment acceptada com a cànon clàssic de la bellesa.

Sovint hem vist aplicada la regla d'or en les grans composicions pictòriques, en el mobiliari i en l'arquitectura. El pintor Pep Colomer n'era un gran admirador i ajudava els amics a descobrir-la a les portes i a les façanes de les cases. Josep Agustí, en la seva recerca, ha tractat de descobrir si Masó la utilitzava i ha començat a trobar proporcions àuries arreu: en la secció transversal i en la planta de l'edifici Athenea, en una caseta exterior de la casa Ensesa, en un armari del dormitori de l'arquitecte... Altres proporcions molt similars les ha localitzat a l'antiga Escola d'Arts i Oficis, al magatzem Ensesa, a la casa de la Punxa i a la farinera Teixidor. Però allà on li ha semblat veure aplicat el nombre auri d'una manera més clara és a la façana de la casa Colomer, a la carretera de Barcelona, entre la plaça del Marquès de Camps i la del poeta Marquina.

Tot i que en aquest edifici s'hi pot apreciar un veritable reguitzell de proporcions àuries, l'autor del treball no gosa assegurar que Masó les utilitzés intencionadament i a consciència. Dubta molt, però, que ho fes només per coincidència o per aproximació natural a la bellesa. L'arquitecte no deixà escrita ni una ratlla sobre la regla d'or, però això no vol pas dir que no la conegués. Al capdavant, la serenitat, la racionalitat i el classicisme propugnats pel noucentisme hi van trobar la seva concreció més perfecta. Va ser Eugeni d'Ors qui fixà així l'ideal del moviment, com una sublimació del modernisme per la via del classicisme: «Per a l'establiment de la nostra civilitat, ens convindria assemblar-nos el suficient a París per començar a pensar en assemblar-nos a Atenes». Va ser un altre gironí com Masó, el poeta Josep Tharrats, qui elogià en els escriptors i artistes de l'època «la impecable plasticitat d'un partenònic fris». Tot lliga, doncs, en l'obra de l'arquitecte, amb l'esperit del seu temps i amb el retrobament de les arrels més profundes: les que connecten amb la Grècia del nombre d'or.

PROYECTO DE REFORMA DE LA CASA N.º 7 CARTES BARRA PROPIEDAD DE D. J. COLOMER.

Projeccions
de la proporció àuria
sobre el projecte
de façana
de la casa Colomer
de Girona.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ